

Stamboek pakt regie bij fokwaardeschatting

Dit najaar gaat de nieuwe EU-stamboekverordening van kracht. Dat heeft gevolgen voor een aantal stamboekzaken. Zo wordt het stamboek verantwoordelijk voor de fokwaardeschatting. Dat betekent het einde van stichting GES, maar ki-organisaties zullen via de adviesraad fokwaarden betrokken blijven bij de uitwerking van (nieuwe) fokwaarden.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Voor de gebruikers van de fokwaarden verandert er nagenoeg niets, maar onder de publicatielijsten met fokwaarden prijkt vanaf de indexdraai van 8 augustus voor het eerst de naam van het stamboek: Coöperatie CRV. De afgelopen jaren stond de naam GES (Genetische Evaluatie Stieren) onder de tabellen vermeld als afzender, maar de nieuwe EU-stamboekverordening heeft geleid tot aanpassingen en verantwoordelijkheden van organisaties. De nieuwe EU-verordening is uiterlijk 1 november 2018 van kracht en heeft in heel Europa gevolgen voor diverse stamboekactiviteiten. 'De nieuwe regelgeving geeft onder meer aan dat alleen de leden van het stamboek inspraak hebben in de richting van het fokdoel van een ras en in de fokwaardeschatting. Daarom hebben we de structuur die we in Nederland en Vlaanderen hadden, afgelopen periode anders ingericht', zo legt Jos Buiting, manager stamboek bij Coöperatie CRV, uit. (Zie schema.)

Adviescommissie met wetenschap en praktijk

De afgelopen jaren was er een structuur ontstaan waarbij vertegenwoordigers van het stamboek, alsook ki-organisaties en importeurs, zeggenschap hadden over de fokwaardeschatting in Nederland en Vlaanderen. Als lid van de stichting GES konden stiereigenaren immers meepraten en meebeslissen over de invulling van de fokwaardeschatting. 'Volgens de nieuwe EU-verordening is dat straks niet meer mogelijk. De EU stelt het belang van de stamboekleden, de fokkers, voorop. Alleen zij hebben inspraak en daar hoort geen

inmenging van stiereigenaren bij’, aldus Buiting, die de reden van de nieuwe regelgeving wel kan uitleggen. ‘Stiereigenaren hebben naast een sectorbelang ook een commercieel belang. Doordat in Nederland en Vlaanderen stiereigenaren en zelfs importeurs van stiersperma meebeslisten in het GES, waren we liberaler, opener dan in veel andere EU-landen. Daar komt nu een einde aan; de zeggenschap over fokwaardeschatting wordt nu met de nieuwe verordening in heel Europa weer gelijkgetrokken.’

Toch noemt Gerben de Jong, hoofd Animal Evaluation Unit (AEU) van CRV, de inbreng van andere partijen dan stamboekleden absoluut waardevol. De AEU voert in opdracht van het hoofdbestuur van het stamboek de fokwaardeschatting uit. ‘Bij GES kwam er ook inbreng vanuit de wetenschappelijke hoek. Daardoor werd alles ook getoetst aan de laatste wetenschappelijke standaard. Daarnaast bleven we via de stiereigenaren met de benen in de praktijk staan’, aldus De Jong.

Daarom is er ook in de nieuwe structuur gekozen voor een adviesraad fokwaarden. In deze adviesraad is de inbreng van drie kanten geborgd: de praktijk (leden-veehouders), de wetenschap (vanuit de universiteiten Wageningen en Leuven) en de stiereigenaren. Daarbij is ook rekening gehouden met een evenwichtige inbreng tussen Nederland en Vlaanderen.

Deze adviesraad kan gevraagd en ongevraagd advies geven aan het hoofdbestuur van de Coöperatie CRV, die als erkend stamboek verantwoordelijk is voor de fokwaardeschatting. Het hoofdbestuur neemt uiteindelijk, op basis van de wensen van de leden en een eventueel advies van de adviesraad, de beslissingen, verduidelijkt Buiting. ‘Dat geeft vervolgens de opdracht voor bijvoorbeeld een nieuwe fokwaarde over voerefficiëntie aan AEU. De AEU gaat vervolgens aan de slag met de uitvoering.’

Gerben de Jong en zijn team kunnen eveneens voorstellen doen aan de adviesraad over fokwaarden. Die voorstellen kunnen resulteren in een advies aan het hoofdbestuur. ‘In de oude structuur bij GES hadden we ook al een technische commissie met een onafhankelijke voorzitter. Dat werkte heel goed, er werden inhoudelijke en nuttige discussies gevoerd met als doel een nog betere fokwaardeschatting’, vertelt De Jong. ‘We blijven graag gebruikmaken van kennis van buitenaf. Daarnaast blijven we voor ki-organisaties en stiereigenaren bijeenkomsten organiseren om hen te informeren. Op deze manier willen we ons blijven inzetten voor een breed draagvlak voor de fokwaardeschatting.’

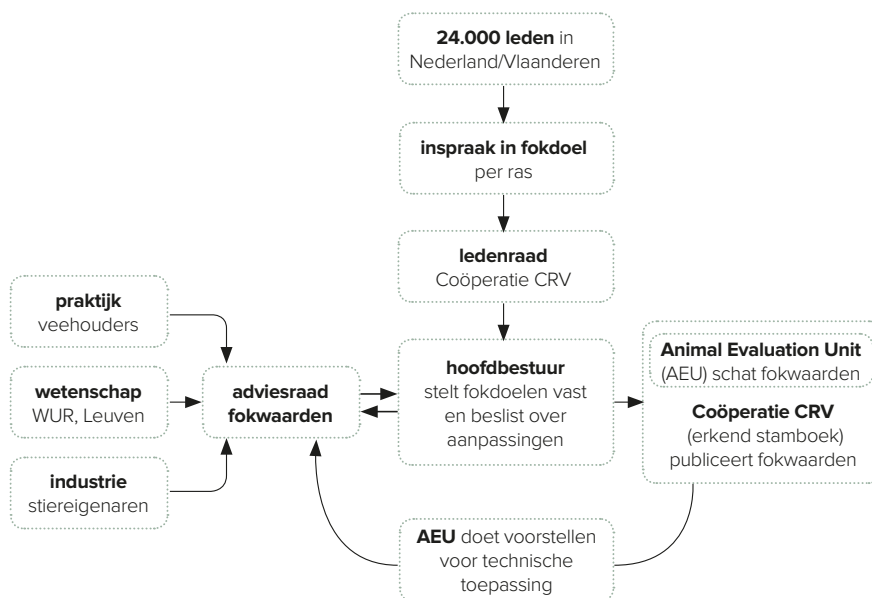
Elke stier een fokwaarde

Door de nieuwe EU-verordening komt er een einde aan het bestaan van GES, en daarmee ook aan de website ges-fokwaarden.eu, waarop de publicaties van de fokwaarden werden vermeld. Vanaf de augustusdraai zijn deze publicaties te vinden op de vernieuwde stamboeksite (zie kader).

Aan de manier van publicatie verandert niets: een dag voor de publicatiedatum krijgen de stiereigenaren de cijfers doorgestuurd, een dag later zijn ze voor iedereen beschikbaar. ‘De stiereigenaren krijgen op deze manier de tijd om zich voor te bereiden op

Van stamboeklid naar fokwaardeschatting

De 24.000 leden van Coöperatie CRV kunnen via inspraakrondes en via de ledenraad invloed uitoefenen op de fokwaardeschatting.

de nieuwe publicaties’, verduidelijkt De Jong. Het berekenen van de fokwaarden werd tot nu toe betaald door de deelnemers van GES. Met het opheffen van GES stopt deze contributie. De kosten zullen voortaan door het stamboek gedragen worden. Toch zullen de kosten van de stamboekregistratie er nauwelijks door stijgen, zo geeft Buiting aan. ‘Het gevolg van de nieuwe EU-regelgeving is dat wij als erkend stamboek verplicht zijn om de fokwaarde te publiceren van elke stier waarvoor we de fokwaarde berekenen.’ Dat is goed nieuws, vindt Buiting. ‘Zo kun je via fokwaarden op basis van in Nederland gerealiseerde cijfers echt alle stieren op een eerlijke manier vergelijken en ben je niet langer afhankelijk van buitenlandse cijfers.’ |

Fokwaardepublicatie en stierzoeken op website coöperatie

Het stamboek heeft een vernieuwde website. Er is informatie te vinden over het lidmaatschap en de statuten, maar ook zullen er, vanaf augustus, de nieuwste publicaties over de fokwaarden te vinden zijn.

Op de site kun je ook achtergrondinformatie zoeken per stier (stierzoeken) van

alle stieren die in Nederland/Vlaanderen en het buitenland een fokwaarde hebben gekregen op basis van nakomelingen en/of genomics. Tevens worden verwachtingswaarden van stieren met een ki-code bij het stamboek getoond.

Kijk voor meer informatie op: www.crv-cooperatie.nl